

Наверх даю: Председатель
предметно - методической
комиссии

I. ВИКОНАЙТЕ ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ.

Завдання 1–10 мають по чотири варіанти відповідей, із яких лише одна правильна. Оберіть правильну відповідь і позначте її.

1. Оберіть твердження, що відповідає Федеральному закону «Про мови народів Російської Федерації».

- А. Республіки мають право встановлювати відповідно до Конституції Російської Федерації свої державні мови.
Б. Республіки мають право встановлювати відповідно до Конституції Російської Федерації свої національні мови.
В. Республіки мають право встановлювати відповідно до Конституції Російської Федерації свої регіональні мови.
Г. Республіки мають право встановлювати відповідно до Конституції Російської Федерації свої традиційні мови.

Відповідь:

2. Оберіть правильне твердження, що відповідає ст. 2 Федерального закону «Про мови народів Російської Федерації».

- А. Російська Федерація гарантує всім її народам незалежно від їх чисельності рівні права на збереження та всебічний розвиток державної мови, свободу вибору й вживання мови спілкування.
Б. Російська Федерація гарантує всім її народам незалежно від їх чисельності рівні права на збереження та всебічний розвиток рідної мови, свободу вибору й вживання мови спілкування.
В. Російська Федерація гарантує всім її народам залежно від їх чисельності права на збереження та всебічний розвиток рідної мови, свободу вибору й вживання мови спілкування.
Г. Російська Федерація гарантує всім її народам залежно від їх чисельності права на збереження та всебічний розвиток державної мови, свободу вибору й вживання мови спілкування.

Відповідь:

3. У якій статті Конституції Республіки Крим визначено статус української мови?

- А. Стаття 1. Б. Стаття 10. В. Стаття 13. Г. Стаття 19.

Відповідь:

4. Встановіть значення фразеологізму ДАТИ БЕРЕЗОВОЇ КАШІ.

- А. Нагодувати. Б. Нагородити. В. Бити. Г. Лікувати.

Відповідь:

5. У якому рядку правильно утворено всі числівники?

- А. Трьомастами шістдесяти восьми, сімомадесятьма.
Б. Сімидесяти чотирьох, тисяча дев'ятих.
В. Сьомастами вісімдесятьма, двадцяти восьми.
Г. Чотиристами сімдесятьма, тисяча п'ятдесятьома шістьома.

Відповідь:

6. У якому рядку всі слова є займенниками?

- А. Жодний, такий, сам, деякий. Б. Скільки, інший, тільки, себе.
В. Дешо, мабуть, цей, нічий. Г. Усякий, увесь, хто-небудь, десь.

Відповідь:

7. У якому реченні не допущено граматичної помилки?

- А. На цьому питанні я зупинюсь більш конкретніше.
Б. Олег був старший за сестру на два роки.
В. Це сама відповідальна задача.
Г. У дитинстві гарячіше сонце, густіше трава, темніше небо.

Відповідь:

8. *Оберіть рядок, у якому порушено граматичну норму на позначення часу.*

- А. За двадцять хвилин друга, чверть на другу.
- Б. За чверть друга, половина першої.
- В. За десять друга, чверть по першій.
- Г. П'ятнадцять до другої, сорок п'ять по другій.

Відповідь:

9. *У якому рядку всі терміни належать до загальнонаукових?*

- А. Аналіз, тенденція, система.
- Б. Теорія, прибуток, дебет.
- В. Синтез, лінгвістика, концепція.
- Г. Фактор, меридіан, мережа.

Відповідь:

10. *У якому рядку подано всі правильні значення чужомовних слів?*

- А. Ліміт – обмеження, паритетний – нетривалий.
- Б. Анулювати – скасувати, пріоритет – дозвіл.
- В. Вето – заборона, легітимний – законний.
- Г. Одіозний – видатний, індіферентний – прихильний.

Відповідь:

Прочитайте текст, виконайте подані після нього завдання 11–15, які передбачають вибір речення, що містить певне мовне явище (розділові знаки пропущено). Оберіть правильні відповіді (їх може бути одна або декілька).

(1) У традиційному селянському житлі покуть *розташовувався* по діагоналі від печі. (2) Біля нього як правило стояв стіл накритий скатертиною і хліб-сіль що символізували нашу прадавню гостинність. (3) Це місце з *давніх давен* вважали святим. (4) У почесному кутку повсякчас висіла ікона Ісуса Христа чи Матері Божої. (5) Для неї спеціально виготовляли більших розмірів вишитий рушник який у народі називали «божником». (6) Обопільні його кінці сягали лави іноді полотнини збирали «в збірки» й перев'язували щоб у такий спосіб надати *найпочесніший* іконі урочистості й святості (За В. Скуратівським).

11. *Укажіть номери речень, які є простими.*

Відповідь:

12. *Укажіть номер речення, у якому є вставне слово.*

Відповідь:

13. *Укажіть номери речень з підрядною означальною частиною.*

Відповідь:

14. *Укажіть номери речень, що містять дісприкетники.*

Відповідь:

15. *Укажіть номер речення, у якому допущено помилку у виділеному курсивом слові.*

Відповідь:

Завдання 16–20 мають на меті встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного цифрою, доберіть відповідник, позначений буквою.

16. *Укажіть відповідність між словом та його характеристикою.*

1. У слові на один звук більше, ніж букв.	А. Щупальце.
2. У слові на один звук менше, ніж букв.	Б. Круїз.
3. У слові однакова кількість звуків та букв.	В. Ящірка.
4. У слові на два звуки більше, ніж букв.	Г. Гедзь.

Відповідь: 1. 2. 3. 4.

17. Установіть відповідність між словами та способами їх творення.

1. Складання основ.	А. Виїзд, поділ, переліт.
2. Префіксально-суфіксальний.	Б. Переспівати, прерозумний, найобережніший.
3. Префіксальний.	В. Обман, комбайнер, однотомний.
4. Безафіксний.	Г. Вовкодав, далекобійний, радіоательє.
	Ґ. Безпідставний, безтурботний, прикордонний.

Відповідь: 1. 2. 3. 4.

18. Поєднайте стійкі вислови так, щоб утворилися синонімічні пари.

1. Давати прикурити.	А. Давати знати.
2. Давати сигнал.	Б. Давати гарбуза.
3. Давати чисту годину.	В. Давати дрозда.
4. Давати відкоша.	Г. Давати спокій.
	Ґ. Давати хреста.

Відповідь: 1. 2. 3. 4.

19. Установіть відповідність між словами і їх лексичним значенням.

1. Пальний.	А. Блідо-жовтий з рожевим відтінком.
2. Паливний.	Б. Сповнений енергії.
3. Палевий.	В. Здатний горіти.
4. Пальовий	Г. Який складається з паль, побудований на палях.
	Ґ. Пов'язаний з паливом.

Відповідь: 1. 2. 3. 4.

20. Установіть відповідність між початком прислів'я та закінченням.

1. У чужій сторонці...	А. ...те на язиці.
2. Що на думці...	Б. ...у книзі знайду.
3. Де розумом не дійду...	В. ...ніж у чужій стрісі.
4. Пташині краще в лісі...	Г. ...не так світить сонце.
	Ґ. ...як соловей без пісні.

Відповідь: 1. 2. 3. 4.

У завданнях 21–30 правильні відповіді необхідно вписати словами самостійно.

21. Знайдіть у прикметниках вищого й найвищого ступенів порівняння неправильно утворену форму, запишіть слово правильно.

Щонайдужчий, найдешевший, низчий, найневдаліший, кращий, більш точний.

Відповідь:

22. Визначте, якою частиною мови є виділені в реченні слова (цифра позначає наступне слово).

Мені стояло в (1) *пам'яті* роками, як (2) *ми* (3) *тоді* не відали про те, чому старий тремтячими руками ловив секунди крильце (4) *золоте* (Л. Костенко).

Відповідь: 1. 2. 3. 4.

23. Що означає слово НАГЛИЙ?

Нахабний. Неминучий. Передбачуваний. Раптовий.

Відповідь:

24. Впишіть потрібні літери в суфікси прикметників.

1. Марус...н. 2. Андрі...ва. 3. Реч...вий. 4. Парч...вий.

Відповідь: 1. 2. 3. 4.

25. Знайдіть помилку в перекладі словосполучення. Запишіть правильно.

Принимать участие – брати участь, занимать призовые места – посідати призові місця, следующий вопрос – наступне питання, приводит пример – наводити приклад, на протяжении недели – протягом тижня, заведующий отделом – завідувач відділом.

Відповідь:

26. Знайдіть помилку в поєднанні іменника із числівником. Запишіть правильно.

Два з половиною місяці, дві студентки, троє курчат, дві третіх відсотка, з восьмим березня, три магазина.

Відповідь:

27. Яке слово не є членом синонімічного ряду?

Ліс, діброва, балка, бір, байрак, гай, нетрі.

Відповідь:

28. Знайдіть помилку у творенні форми кличного відмінка (розділові знаки пропущено). Запишіть правильно.

1. Місяцю-князю ти чарівниченьку смуток на твоєму ясному личеньку. 2. Скажи мені правду мій друже Андрію. 3. Гале моя мрійнице кохана. 4. Шановний вдячний читачу звертаюся до тебе.

Відповідь:

29. Яке з поданих слів логічно поєднується зі словом ПЕРЕСІЧНИЙ?

Конус. Ліс. Простір. Читач.

Відповідь:

30. Який розділовий знак пропущено в реченні?

Сила та розум краса людини.

Відповідь:

II. НАПИШІТЬ ЕСЕ НА ОДНУ ІЗ ЗАПРОПОНОВАНИХ ТЕМ (200–250 СЛІВ). ПІДТВЕРДІТЬ АБО СПРОСТУЙТЕ ВИСЛОВЛЕНУ ДУМКУ.

1. «Мов поганих не існує в світі, є лише погані мови» (Анатолій Бортняк).
2. «Мова – то не просто звуки, вивчені відповідними м'язами відповідних органів. Це – голос народу, неповторного тембру й інтонації...» (Борис Олійник).
3. «Людина вища за тварину здатністю до мови, але нижча за неї, коли негідно поводить себе з мовою» (Сааді, один з класиків перської літератури Середньовіччя).

III. ПЕРЕКЛАДІТЬ ПОДАНІ НИЖЧЕ ТЕКСТИ.

1. Перекладіть текст українською мовою (Пастухова Л. С. Ожидаю с вами встречи в городе-герое Керчи).

Приморский город. Полынный, просоленный морским ветром. Город, которому две тысячи шестьсот лет. Город, в котором сто тридцать поколений жителей – греков и генуэзцев, караимов и славян, татар и крымчаков, армян и болгар – отговорило, отшумело за это время на скалистых черноморских берегах.

История города богата и многолика, как имена, которые он носил за «долгие-долгие годы нашей мгновенной жизни».

У древних греков город назывался Пантикапейон (на одном из говоров «рыбий путь»), в седом средневековье – Боспорос (по-грецки «бычья переправа»), в русских летописях – Корчев, у генуэзцев – Черкио, в период Крымского ханства – Герчь. И вот уже многие десятки лет мы знаем этот город под именем Керчь.

2. Перекладіть текст російською мовою (Білявський Г. О. Основи екології).

З появою на планеті Земля біологічного виду найвищої організації – людини, з її розвитком, розмноженням, міграціями, адаптацією й небаченою активізацією діяльності в біосфері почали розвиватися процеси особливого, антропогенного характеру. Із самого початку поведінка людини в довкіллі стала відрізнятися від поведінки інших вищих істот агресивністю. Людина була не рівноправним співмешканцем у середовищі існування, а підкорювачем, насильником, жадібним споживачем, не здатним до самообмеження.

У далеку давнину, коли кількість людей на Землі була порівняно невеликою, а їхній інтелектуальний і технічний потенціал – дуже слабким, природа практично не відчувала на собі тиску людини: вона легко самоочищувалася й самовідновлювалася.